

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE GRUPPO II/70% - AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P.T. DI GORIZIA - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
TASSA RISCOSSA	ITALY	
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni t/rn 11234499
PODUREDNIŠTVO:		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Binkošti, praznik Sv. Duha

Sv. Duh, posvečevalec

Iz nauka zadnjega koncila: »Ko je Sin dokončal delo, je bil na binkoštni dan poslan Sv. Duh, da bi neprestano posvečeval Cerkev in da bi tako verujoči po Kristusu imeli v enem Duhu dostop k Očetu. Ta Duh je Duh življenja, studenec vode, tekoče v večno življenje; po njem Oče oživlja ljudi, ki so v grehu umrli, dokler ne bo njihovih umrlih teles v Kristusu obudil od mrtvih. Sveti Duh prebiva v Cerkvi in v vernikih kakor v templju in moli v njih ter pričuje o njih božjem posinovitju. Cerkev, katero uvaja v svo resnico in jo zedinja v občestvu in službi, obdarja in vodi z različnimi hierarhičnimi in karizmatičnimi darovi ter krasi s svojimi sadovi. Z močjo evangelija pomlaja Cerkev in jo vedno prenavlja ter vodi do popolne zedinjenosti z njenim Ženinom. Kajti Duh in nevsta govori Gospodu Jezusu: »Pridi!«

Tako vesoljna Cerkev stopa pred nas kot »ljudstvo, zbrano v edinosti Očeta, Sina in Svetega Duha.« (LG 4).

Binkošti so zato praznik Sv. Duha, praznik Kristusove Cerkve in praznik vsakega verujočega kristjana.

Binkoštni praznik Sv. Duha zato, ker se je ta dan prikazal svetu v vidni podobi ognjenih jezikov. »Nenadoma je nastal z neba šum, kot bi se bližal silovit vihar, in napolnil vso hišo, kjer so se razdelili, in nad vsakim je obstal po eden. Vsi so bili napolnjeni s Sv. Duhom in začeli so govoriti v tujih jezikih, kakor jim je Duh

dajal izgovarjati« (Apd 2).

Binkošti so praznik Kristusove Cerkve, saj cerkveni očetje enotno razlagajo, da se je ta dan rodila Cerkev kot skrivnostno telo Kristusovo, kot vidna božja ustanova, da uči vse narode, jih krščuje in obnavlja Jezusovo daritev na križu. Oni pa so šli in povsod pridigali. Gospod pa je z njimi deloval in potrjeval njihovo besedo z znamenji« (Mr 16, 19). »In bili so stanovitni v nauku apostolov in

bratskem občestvu, v lomljenju kruha in molitvah« (Apd 2, 42).

Binkošti so praznik vsakega vernega kristjana, saj smo bili krščeni »v Imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« Zato apostol opominja: »Mar ne veste, da ste božji tempelj in da božji Duh prebiva v vas?« (1 Kor 3, 16). Polnost darov Sv. Duha smo prejeli pri sv. birmi. Skrbimo le, da jih ne zapravimo, da ostanemo »poslušni Sv. Duhu«.

Ob »Izjavi proti nasilju na Hrvaškem«

Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci je objavila posebno Izjavo, ki jo želimo tu osvetliti.

»Komisija Pravičnost in mir obsoja nasilje, ki se stopnjuje na Hrvaškem in ki je pred dnevi zahtevalo večje število žrtev.«

Komisija ima pri tem pred očmi zlasti dogodke v Borovem selu v Slavoniji. Tam je skupina hrvaških policistov padla v zasedo srbskih četnikov. Ubitih je bilo 13 policistov in trije civilisti. Po poročilih so nekatere policiste tudi mučili, jim iztaknili oči in zaklali. Prav po četniško iz časov zadnje vojne.

Potem Izjava nadaljuje: »Komisija opozarja, da so vse pogostejša nasilna dejanja proti ustavnemu in pravnemu redu na Hrvaškem posledica večletnega razpihovanja sovražstva v sredstvih javnega obveščanja in podpore, ki jo storilci nasilnih dejanj uživajo v beograjskih krogih in celo v zveznih ustanovah.«

Kdor zasleduje delo, izjave in zadržanje sedanjih odgovornih srbskih politikov od Miloševića navzdol, ve za njih hujskanje, grožnje in tudi nasilje zoper vse, ki ne soglašajo z njih velikosrbsko megalomanijo. To drži ne samo za Kosovo, kjer so razpustili pokrajinsko skupščino, vladno in vse, kar je albanskega, in uvedli policijsko upravo; vse to hočejo sedaj vsiliti tudi na Hrvaškem, vsaj v krajih z mešanimi srbsko-hrvaškimi prebivalstvom. Pri tem se srbski politiki poslužujejo tiska, posebno dnevnika Politika, radia in televizije, da širijo laž, sejejo sovraštvo, hujskajo k oboroženemu upor. Ob napadu v Borovem selu so se v Beogradu četniški vodje hvalili, kako so tam hrvaške policiste »zaklali«. Pa ne samo stranke, tudi JLA kar očitno stoji na strani srbskih upornikov zoper hrvaško legitimno oblast. To se kaže posebno v Krajini, v Kninu in okolici. Zato je tudi JLA vedno bolj diskreditirana povsod razen med Srbi.

Ob takih dejstvih »Komisija zahteva, da se prepovedo in onemogočijo vse tiste stranke, ki ne spoštujejo človekovih pravic, ampak sejejo mržnjo do pripadnikov drugih narodov in odkrito pozivajo k nasilju.«

Če bi to zahtevo hoteli uresničiti, bi morali najprej razpustiti Miloše-

vičevo Srbsko socialistično stranko (partijo), potem še Šešljeve četnike. Toda tudi Hrvaška ima take skupine in gibanja.

Dalje: »Komisija se boji, da so k zadnjim žalostnim dogodkom pripadle tudi izjave nekaterih tujih državljanov, kolikor so namreč ustvarile vtis, da podpirajo enotno Jugoslavijo za vsako ceno, s tem pa opogumile centralistične sile, ki vidi enotnost Jugoslavije v prevladi enega naroda nad drugimi in so pripravljene to doseči tudi z nasiljem.«

Tu je Komisija zadela žebelj na glavico. Za sedanje kritične razmere v Jugoslaviji so v veliki meri krive tudi veselice, ZDA z Bushem na čelu, Sovjetska zveza in tudi EGS (Evropska gospodarska skupnost). Voditelji in politiki teh držav menijo, da je deset let po Titovi smrti FLRJ takšna, kot bila ob maršalovi smrti. Spreledajo demokratični razvoj v vseh jugoslovanskih republikah razen v Srbiji in med Srbi povsod v državi. Njih politika gre proti toku, zavira demokratični proces v državi, daje potuho srbskemu centralizmu in nasilju. Na žalost je eden glavnih pobudnikov te zgrešene politike italijanski zunanji minister socialist De Michelis. Ta bi moral bolje poznati resnično stanje v sosednji republici, vsaj bolje kot kak ameriški politik. Če pa se vprašamo, zakaj zahodni demokratični svet podpira nacistalistično diktaturo Miloševića in Srbov, ugotovimo, da gre za njih gospodarske interese. Jugoslavija namreč dolguje zahodnemu svetu 16 milijard dolarjev. Če razpade, kdo bo poravnal ta dolg? Gre torej za grde interese v ustih »demokratov«. Izjava se končuje: »Komisija poziva vse državljane Jugoslavije, posebno pa prebivalce tistih krajev, ki so nasilje doživljali, k razsodnosti in doslednemu spoštovanju življenja soljudi in človekovih pravic. Prav posebno pa še poziva žrtve nasilja ali njihove svojce in somišljenke, naj se vzdržijo vsake maščevalnosti, posebno še nad tistimi pripadniki drugih narodov, ki osebno niso ničesar krivi in pri izvajanju nasilja ne sodelujejo. Vse kristjane v naši domovini pa poziva k molitvi za mir in medsebojno spoštovanje, ki sta nujen pogoj, da bomo vsi skupaj našli pravične rešitve nastalih težav.«

Cerkev - Kraj tragedije in sprave. Srečamo se v nedeljo 19. maja popoldne

Cerkev v Sloveniji

O nalogi Cerkve v Sloveniji v novih razmerah je v župnijski dvorani v Globasnici v sredo, 8. maja, govoril ljubljanski metropolit dr. Alojzij Šuštar, ki je za poslušalce med drugim imel škofijskega kanclerja, tamkajšnjega župana in jugoslovanskega konzula.

Gosta so najprej s pesmijo pozdravili domači pevci, potem pa domači župnik g. Sticker, ki je tudi predstavil predavatelja, ki je med njimi že bil pred štirimi leti, ko se je začelo Hemino leto.

Dr. Šuštar je v svojem predavanju skušal odgovoriti na štiri vprašanja: 1. kaj pomenijo za Cerkev spreminjene razmere, 2. kaj so njene nove naloge, 3. težave oz. ovire in možnosti dela ter 4. kakšna je prihodnost?

Cerkev v Sloveniji je nekako v ospredju šele od lanskega plebiscita, ima pa še vedno polno nasprotnikov in težav pri delu, saj ji očitajo »klerikalizem«, »revanšizem«! (maščevalnost), »kapitalizem« (bogatenje?) in celo »fašizem«. Ljudje — tudi verni seveda — so še vedno negotovi, nasedajo prenoviteljem (ki so spremenili samo ime...), poleg tega pa je med njimi veliko neznanja in nevednosti. Zato jim je tudi potrebno vlivati poguma in pomagati pri reševanju problemov.

Nova naloga Cerkve na Slovenskem je v prvi vrsti še vedno ista, kot je bila: oznanjati evangelij. Seveda pa je nujna moralna prenova, saj je moralna in verska škoda, ki je nastala v 45 letih, zelo velika. Izgubljen je čut za resnico, o spravi imajo mnogi napačne pojme (najprej bi radi »obračunali«, šele potem se spravili). Potrebna je tudi sprememba pri vzgoji — od vrta do univerze —, saj je bilo določeno mišljenje predolgo vsiljeno in mladina dostikrat sploh nima zanimanja, ker je nevajena resnega dela.

Vseeno pa se kažejo tudi ugodna znamenja, saj se mnogi »izgubljeni« vračajo, nekrščeni (odrasli) pa se dajejo poučiti in stopajo v krščanske vrste. V novih nalogah Cerkve je vključeno tudi socialno delo (Karitas).

Možnosti se razvijajo z zasedanjem pastoralnega občnega zbora (te dni), s Svetovnim slovenskim kongresom (konec junija), jeseni napovedanim Vseslovenskim misijonskim kongresom in tudi odkritjem Slomškovega spomenika (29. sept.). Žal, pri vsem tem delu primanjkuje sposobnih ljudi, čuti pa se tudi pomanjkanje poklicev (posebno redovnic).

In kakšna je prihodnost?

Upanje za rešitev Jugoslavije se je te dni spet zmanjšalo. Tudi v Sloveniji so težave velike in, ker brez spreobrnjenja ne bo šlo, bi moral vsak začeti pri sebi — kar je seveda zelo težko. Ne bomo se smeli zanimati samo zase, ampak tudi za druge in, če bomo imeli zaupanje, bomo preživeli tudi te hude čase.

Lanskoletna sprava v Kočevju je bila sprava z mrtvimi, nujnejša pa je sprava z živimi. Torej smo vsi na vrsti in od nas je odvisno, kakšna bo prihodnost.

R.B.

Fašistične zahteve

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je z ogorčenjem in zaskrbljenostjo sprejelo vesti o tem, da se je velika večina delegatov na vsedržavnem kongresu italijanske liberalne stranke izrekla za revizijo meje med Italijo in Jugoslavijo ter Osimskih sporazumov, da bi tako prišlo do širjenja italijanskega državnega ozemlja na račun sosedov.

Razumljivo je, je zapisano v tiskovnem poročilu SSK, da se v času krize in težav kot krokarji pojavljajo revanšisti, neodgovorno pa je, da se za taka stališča opredeljuje večina v kaki vladni stranki. Danes, ko bi morali težiti k odpravljanju vseh negativnih posledic, ki jih prinašajo meje, je vsako postavljanje ozemeljskih zahtev nevarno načenjanje sožitja in miru na mejnih področjih. Med ljudi in države se tako sejejo nezaupanje, bojazni in strahovi preteklosti. V času osamosvajanja Slovenije pa so taka stališča le voda na mlin centralističnim in avtoritarnim težnjam.

Vprašujemo se, ali postajajo italijanski liberalci fašisti.

Sveti oče nas bo obiskal

V številki 16 Katoliškega glasa je bil objavljen članek s tem naslovom. V njem je govor o obisku svetega očeta v naši deželi, ki bo po Veliki noči 1992. Glavne misli članka so povzeli v nedeljo, 28. aprila, tudi na tržaškem radiu.

K temu članku bi rad nekaj pripomnil:

1) računati je treba, da bo ob priliki obiska svetega očeta prišlo k nam veliko ljudi iz Slovenije. Že obisk Pavla VI. v Vidmu leta 1972 je zbudil v Sloveniji veliko zanimanja. Kaj pa šele ta obisk!

2) Govori se o srečanju s slovenskimi verniki vseh treh škofij in se omenja Vejna kot primeren kraj za tako srečanje. Pa to je nemogoče! Pojdite najprej pogledat in potem delajte načrte! Ali bomo sv. očeta pošiljali v gozd? Kaj bodo rekli varnostni organi? Če pride sveti oče s helikopterjem, kje bo pristal?

Treba bo poiskati bolj primeren kraj za tak obisk. Ali ne bi bilo lepo, da bi sveti oče daroval sveto mašo prav za slovenske vernike?

Želje so lepe, a težko jih bo uresničiti.

Lojze Škerl

V PROTITOKU

Mladi in politika

Večkrat se sprašujemo, zakaj se naši mladi tako malo zanimajo za politično delovanje, za »umetnost« politike. Sprašujemo se, kaj bo, ko bo starejša slovenska politična generacija prenehala s političnim delovanjem: kdo bo prišel na njeno mesto, če naraščaja, kot marsikdo pravi, ni?

Vzrokov za tako stanje je več: demografski padec, vsemogoče ugodnosti, ki jih nudi današnja družba, (tako da se ni treba ukvarjati z nobeno stvarjo), razočaranje nad politiko, zanemarjanje naraščaja s strani »starih« politikov itd. Statistike kažejo, da bomo v letih 1993/94 dosegli dno, kar se tiče demografskega gibanja; mnoga društva in ustanove bodo morala, če gre tako naprej, prenehati s svojim delovanjem ali pa se združiti z drugimi ogroženimi društvi. Seveda se bo zaradi tega zmanjšalo tudi število mladih, ki se zanimajo za politiko.

Recimo, da je življenje v družbi, kot je naša, zahodna, z materialnega stališča zelo udobna: saj imamo vsega, kar hočemo. Mnogi zamejski Slovenci imajo dobro službo, mnogi pripadajo svobodnim poklicem, imajo po eno ali več hiš oz. stanovanj v svoji lasti, enega ali več avtomobilov, televizijo imajo že itak vsi, tako da ne hodijo več ven niti ob sobotah in nedeljah zvečer. Ne čudimo se torej, če v naših političnih, kulturnih in verskih organizacijah primanjkuje mladih sil; v preteklosti je bilo udeleževanje v teh ustanovah dosti bolj množično tudi zato, ker ni bilo drugega na razpolago.

V zadnjih letih se nam politika, zlasti italijanska, ne kaže z ravno lepim obrazom: nizki udarci, nadutost nekaterih politikov, spletkarjenje in škandali so torej opravili svoje in marsikoga odvrnili od aktivnega in celo pasivnega političnega udeleževanja. Ni čudno, da je na volitvah visok odstotek belih glasovnic ali pa takih, na katere so neznani volilci napisali svoje »komentarje« o zadevi... Ne sme nas čuditi niti veliko število glasov za razne »lige« v severni Italiji. Italijansko politiko vodijo razni lobiji, ki so bolj ali manj povezani s prostozidarskimi ložami, mafijskimi organizacijami in podobnimi skupinami: ni treba, da gremo na Sicilijo, da vidimo take stvari, ker jih imamo tudi pri nas. In ko mladi slovenski človek vidi, da zadnje čase ni slovenska politika v zamejstvu tako učinkovita, kot bi morala biti, da je tudi ona blokirana, spozna, da nima smisla se ukvarjati z njo. Poleg tega v teh letih nismo organizirali — če izvzamemo nekaj osamljenih pobud — nobenih političnih šol, niti krajših tečajev, na katere bi povabili mlade, ki bi se želeli seznaniti s politiko. Vse politične sile v Italiji imajo svoje politične šole, zakaj je ne bi imeli mi Slovenci? Ali pa bomo rajši sledili trenutnim »uspešnim« in »akcijskim« protagonistom našega političnega življenja?

Predlog Slovenije o razdružitvi

Slovenija s pripravo t.i. osamosvojitvene zakonodaje hiti, toda nepripravljenost zvezne vlade na pogovor o razdelitvi dediščine in dolgov, neuspešnosti medrepubliških pogajanj in trdovratnost vojske kaže vsaj na to, da bo razdružitve ali odcepitve tudi v najbolj ugodni varianti zelo težka. Zlasti zaradi Armade je vprašanje, ali bo Slovenija v vojaškem smislu uspela vzpostaviti dejansko oblast, saj bi morala doseči vsaj sporazum o postopnem umiku Armade, kar pa se zdi v luči vojnega stanja na Hrvaškem komaj verjetno. S tem, da je po sklepu parlamenta prejšnji teden Slovenija poslala razdružitveno resolucijo Zvezni skupščini (česar pred meseci ni želela storiti), je na nek način priznala njeno legitimnost. Ker je malo verjetno, da bo Slovenija dobila pristanek na razdružitve, jo verjetno čaka veliko težja pot odcepitve.

NOVA MINISTRA

Poleg razprave o osamosvojitvi, sprejema ustavnega zakona o obrambi in sklepa o začetku pogajanj o razdružitvi z zveznimi organi pa je parlament na zasedanju prejšnji teden potrdil dva nova ministra v Peterletovi vladi. Podpredsednika za gospodarska vprašanja Mencingerja je nasledil doseđanji direktor Petrola dr. Ocvirk, finančnega ministra Kranjca pa direktor ljubljanskega podjetja Yulon Šešok.

REFERENDUM SRBOV V KRAJINI

Ta teden pa ne bo napet zgolj zaradi zamenjave v državnem vrhu 15. maja pač pa tudi zaradi nezakonitega referenduma, ki ga je v t.i. Krajini v nedeljo izpeljala Babičeva oblast in ki naj bi odločil, da se Krajina tudi formalno priključi svoji matični republiki Srbiji. Indikativno je, da zvezni organi niso z ničemer posku-

šali preprečiti tega referenduma, niti ga niso z besedo omenili, hrvaški član zveznega predsedstva Mesić pa je o njem dejal, da je prav tako pomemben, kot če bi se krajevski Srbi odločali o priključitvi h Kamerunu. Prav tako hrvaška oblast ni poskušala s silo preprečiti izvedbe tega referenduma. Zato pa toliko bolj tesnobno, a odločno potekajo priprave na uradni hrvaški referendum 19. maja, na katerem naj bi se Hrvti izrekli bodisi za samostojno Hrvaško ali za Hrvaško v Jugoslaviji. Na referendumu v nedeljo so se Srbi z nad 99% izrekli za priključitev k Srbiji.

Leon Marc

Konferenca za SSK za Furlanijo - Julijsko krajino

Odbor Konference Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino je ugotovil, da ima naša zamejska Konferenca 114 individualnih članov, od tega 50 z Goriškega in 64 s Tržaškega, medtem ko je edini kolektivni član zaenkrat Svet slovenskih organizacij. Formirana sta tudi sedež in sicer NŠK v Trstu kot zamejski in Knjižnica »Damiir Feigel« kot goriški sedež.

V času grozečih dogodkov znotraj Jugoslavije je priprava na kongres v Ljubljani, ki bo med 27. in 30. junijem, še posebej pomembna, saj predstavlja neke vrste solidarnosti z bojem za slovensko suverenost in državnost. Na kongresu bo imel poročilo predsednik zamejske Konference Janez Povše, uradni delegati našega prostora pa bodo: Bojan Brezigar, Ravel Kodrič, Darko Bratina, Alojz Rebula, Anton Nanut in predstavnik Benečije.

Predsednik Konference za FJK
Janez Povše l.r.

BRALCI PIŠEJO

Enosmerni spomini

Fašizem in nacizem sta povzročila v naših krajih veliko neverjetnih grozot. Prizadeti so bili zlasti primorski Slovenci.

Fašizem je trajal okrog dvajset let. Slovenija ga je občutila samo med zadnjo vojno in podobno tudi nacizem. Zlom obeh totalitarizmov je prinesel olajšanje in veliko zadovoljstvo. Vse, kar se je v preteklosti dogajalo, ne bo šlo nikoli v pozabo, ostalo bo v zgodovini.

Zgodilo pa se je, da se je Slovenija po vojni znašla v novem totalitarizmu, ki je posnemal sovjetskega. Obljubljene svobode ni bilo. Koliko škode je povzročila slovenskemu ljudstvu rdeča diktatura! Lepih obljub ni manjkalo, položaj pa se je vedno slabšal. Mnogi so zapustili Slovenijo ob koncu vojne. A tudi kasneje so zaradi negotovosti številni odhajali, predvsem zdravi, izobraženi, kulturni in delavni ljudje.

Slovenski narod je v svoji zgodovini veliko pretrpel, a številni sovražniki ga niso uničili. Ker je to dejstvo, sem prepričan, da tako skrben podjeten narod ne bo podlegel niti v sedanjih težavah.

Številne proslave zgodovinskih dogodkov preteklega časa so razumljive. Proslave bi rade prikazale dogodke med zadnjo vojno v Sloveniji v svetli luči. Kar je bilo zgrešnega, pa naj se pozabi. Lahko se odpusti, ne more se pa pozabiti. Ostaja le upanje, da se žalostni dogodki preteklosti ne bodo nikdar ponovili.

Franci Bavdaž

Sv. oče v Fatimi

Bilo je 13. maja pred desetimi leti; ob splošni avdienci na trgu sv. Petra je najeti morilec streljal na sv. očeta, ko je šel skozi množico. Ni ga ubil, pač pa hudo ranil. Ranjenega papeža so takoj odpeljali na kliniko Gemelli. Čez kak mesec je okreval in znova v polno prevzel vodstvo Cerkve.

Naslednje leto je poromal v Fatimo, da se Mariji zahvali za milost rešitve. Letos je ob desetletnici znova poromal na Portugalsko in v Fatimo, da se Mariji zahvali in mi z njim. V ponedeljek je maševal pred fatimsko baziliko milijonu romarjev iz vsega sveta; maše se je udeležil tudi sovjetski veleposlanik. Sv. oče se je razgovarjal tudi s s. Lucijo, edino od preživelih pastirčkov, ki se jim je 13. maja 1917 prikazala Mati Božja; sestra Lucija ima 84 let.

Spominski koncert v Bolonji

V torek, 14. maja, je bil v Bolonji koncert s programom, ki je bil preprečen pred šestdesetimi leti. Tedaj bi moral dirigirati koncert z odličnim programom slavni Arturo Toscanini. Zahtevali pa so, da mora biti na začetku koncerta himna fašistov. Toscanini himne ni hotel dirigirati, zato so ga prisotni fašisti napadli in eden ga je celo oklofotal. Koncerta ni bilo. »Podestà« Bolonje je ukazal, da mora Toscanini takoj zapustiti mesto; Toscanini pa ni zapustil le Bolonje, ampak tudi Italijo. Preselel se je v Združene države, kjer se je takoj uveljavil zaradi svojih izrednih sposobnosti.

Pred začetkom letošnjega koncerta v Bolonji so razkrili, kaj vse je bilo zbranega v policijskih zapiskih na račun Toscaninija že od leta 1920 dalje.

DUHOVNA MISEL ZA BINKOŠTI

»Prejmite Svetega Duha...«
(Jn 20, 22)

Sveti Duh je Ljubezen — Bog sam, ki prebiva v nas. Čut v človeku, da ni proizvod Slučaja in izročena Usodi. Gotovost, da obstaja resničnost, ki vse presega, iz katere prihajamo in kamor odhajamo.

Resničnost, ki zahteva od nas, da se navdušimo in si prizadevamo za vse, kar je v službi resnice, življenja, svetosti, milosti, pravičnosti, miru in ljubezni.

Korak za korakom si, z Njegovo pomočjo, pridobivamo čut za pravo mero, gradimo svojo prihodnost, vse osmislimo in sodelujemo pri izpopolnjevanju stvarstva.

Kadarkoli in kjerkoli začutimo, da smo postali nekoliko boljši, je to delo Svetega Duha.

— Bog Sveti Duh ni plamenček nad glavami apostolov v dvorani zadnje večerje, niti golob, ki se je prikazal nad Jezusom ob reki Jordan. To sta samo znamenji neke prisotnosti, ki vse prešinja in dela novo.

Sveti Duh prinaša v duhovno puščavo, ki je sad greha, novo življenje božje milosti. Binkoštno bogoslužje nam sporoča, da je On notranja moč, ki prečisti vse, kar je umazano: slabe namene in skušnjave, ki spremljajo človekov vsakdan.

Sveti Duh zdravi naše duhovne rane, kajti »pisano je: človek naj ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz božjih ust« (Mt 3, 4). Skrb za materialne dobrine se mora pridružiti tudi skrb za duhovne dobrine. Bog Sveti Duh nas uči resnične ljubezni, ki ni samo v sprejemanju, ampak tudi v vračanju.

Pridi, pridi, Sveti Duh, iz nebes na nas razlij svoje luči svetli sij! Postani spremljevalec in sopotnik vsega našega življenja, da bomo dostojno opravili nalogo, ki nam jo je zaupala Previdnost.

MILAN NEMAC

Kongres narodnih manjšin

Demokratske spremembe v Vzhodni Evropi so omogočile izvedbo 18. kongresa narodnih manjšin v Budimpešti. Skupno so ga priredile 9. in 10. maja Federalistična unija evropskih narodnostnih skupnosti (FUENS), Mladina evropskih narodnostnih skupnosti (MENS) in Mednarodni zavod za manjšinsko pravo in regionalizem (INTEREG). V madžarski prestolnici smo bili zastopani tudi Slovenci: za Slovensko skupnost sta bila med delegati deželni tajnik Ivo Jevnikar in deželni svetovalec Bojan Brezigar, za Narodni svet koroških Slovencev pa več znanih javnih delavcev (tajnik Marjan Pipp, bivši državni poslanec Karel Smolle in drugi). V predsedstvu kongresa je bil podpredsednik FUENS-a dr. Reginald Vospernik, za manjšinsko zvezo AIDLCM pa je prinesel pozdrav dr. Franci Zwitter, ravno tako Korošec. Iz matične Slovenije je bil prisoten strokovnjak dr. Silvo Devetak, žal pa niso bili prisotni ravno pripadniki slovenske manjšine na Madžarskem.

Slovenska problematika je dobila primeren poudarek v posegih delegacij Slovenske skupnosti in Narodne ga sveta koroških Slovencev.

V poročilu SSK je bil poudarek, da se zadeva v zvezi z zaščitnim zakonom, ki jo udeleženci številnih manjšinskih kongresov že poznajo iz poročil zadnjih 20 let, še vedno ni premaknila z mrtve točke, asimilacija pa napreduje. Omenjena je bila po eni strani novost, ki jo predstavlja dejstvo, da sta bila sprejeta dva pomembna zakona: glede postopka za vračanje poitalijančenih priimkov v izvorno slovensko obliko in pa glede državnih finančnih prispevkov za kulturne in umetniške potrebe slovenske manjšine v sklopu določil o obmejnih področjih.

Ob koncu je Slovenska skupnost pozvala Italijo in sploh Evropsko skupnost k podpori prizadevanjem Republike Slovenije za suverenost in neodvisnost. Na taki osnovi se lahko namreč vezi med matico in zamejstvom še krepijo, kar je za manjšino življenjskega pomena.

Na kongresu so obširno obravnavali zlasti manjšinsko vprašanje na Madžarskem, tamkajšnje oblasti pa so zasedanju v Budimpešti posvetile veliko pozornost. Ministrski pred-

sednik je sprejel delegacijo prirediteljev, madžarski predsednik je na zasedanje naslovil posebno spomenico, kongresa pa se je udeležila tudi vladna delegacija z zunanjim ministrom na čelu.

Še vedno jih ni dva milijona

V Sloveniji so objavili prve podatke o zadnjem ljudskem štetju iz meseca aprila. Po teh podatkih živi v Sloveniji, 1.974.839 prebivalcev. V desetih letih je število naraslo za skoraj 83.000.

Tragedija ob meji

Veliko pozornost javnosti je zbudila smrt štirih šrilanskih otrok, ki so zmrznili na meji med Italijo in Jugoslavijo v mrzli noči od srede 27. na četrtek 28. aprila. Večje število šrilanskih beguncev je z otroki tajno prešlo državno mejo, toda zalotila jih je izredna burja in mraz, da so otroci zmrznili.

Toda to je le ena od številnih in manj znanih tragedij na meji med Jugoslavijo, Italijo in Avstrijo. Saj begunci, ki iz Šri Lanke, Turčije, Indije in drugih dežel prihajajo v Jugoslavijo, imajo za prvi cilj Italijo in Avstrijo. Gre za ljudi, ki pridejo v Jugoslavijo z rednim potnim listom kot turisti z namenom pa, da skrivaj grede preko meje v zahodno Evropo. To je postalo že brezvestna trgovina. Doma, v Sloveniji, v Italiji, v Avstriji so osebe, ki te ljudi za denar spravijo najprej v Jugoslavijo, potem preko meje v Italijo ali Avstrijo. Taki posredniki so najprej v Sloveniji, potem v Italiji, zlasti v Trstu in v Avstriji. V Trstu so nekaj takih posrednikov že aretirali. Gre za italijanske in tuje državljane.

»Nedeljski« npr. piše: »V noči 21.3 in 22.3 je mejo pri Šentilju prekoračila skupina 66 Tamilcev, ki zdaj Avstriji ne vedo kaj z njimi početi...« In še: »Zaradi pobege preko državne meje ali poskusa so v tednu od 14. do 21. aprila policisti obravnavali 429 tujih državljanov: 204 iz Šri Lanke, 75 Turkov, 69 Romunov, 21 Kitajcev, 13 Albancev, 13 Filipincev, 10 Pakistancev, 6 Indijcev, 6 iz Bangladeša, 4 Bolgare, 3 Iranca, 2 iz Sovjetske zveze in 1 Nemca.« Podobno je na Tržaškem in Goriškem.

Slovenija je torej postala odskočna deska za zahodno Evropo za številne ubežnike iz dežel Srednjega vzhoda in vzhodne Evrope.

GALLUSOVO ZVOČNO BOGASTVO

moteti za enega, dva, tri in štiri zборе

V počastitev 400-letnice smrti velikega slovenskega skladatelja Jacobusa Gallusa so se Deželni sedež RAI za Furlanijo-Juljsko krajino, Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta ter Glasbena matica in Zveza slovenskih kulturnih društev s svojimi uradi v Trstu, Gorici in Špetru, oziroma Čedadu dogovorili za izredno skupno pobudo: priredili bodo tri koncerte Gallusovih skladb v Trstu, Gorici in Čedadu, po enega v vsaki pokrajini, kjer živijo Slovenci v Italiji. Koncerte je sprejel med uradne Gallusove proslave Gallusov odbor v Ljubljani, Dežela Furlanija-Juljska krajina pa je zagotovila svoje pokroviteljstvo.

Na koncertih bodo nastopili, ne samostojno, ampak v raznih medsebojnih kombinacijah: Mešani pevski zbor Milan Pertot iz Barkovelj, ki ga vodi Aleksandra Pertot, mešani zbor Primorec — Tabor iz Trebč in z Opčin — vodi Matjaž Šček, Tržaški mešani zbor — vodi Tomaž Simčič, dekliški zbor Glasbene matice iz Trsta — vodi Stojan Kuret, dekliška skupina Vesela pomlad in člani Mladinskega zbora Vesela pomlad z Opčin — vodi Franc Pohajač, dekliški zbor Vesna iz Križa — vodi Bogdan Kralj in Tržaški oktet — umetniški vodja je Aleksandra Pertot, okrepljen s člani moškega zbora Valentin Vodnik iz Doline.

Pobude za te koncerte so ob Gallusovem letu sprožili prav omenjeni zborovodje in glasbeni urednik Radia Trst A Janko Ban; oblikovali so program z naslovom »Gallusovo zvočno bogastvo«, ki obsega — glede na visoko število sodelujočih zborov — Gallusove motete od štiriglasja do 24-glasja in za enega, dva, tri in štiri zборе v raznih zasedbah. V živi izvedbi bomo spoznali tisti aspekt Gallusove umetnosti, ki zaradi izredne zasedbe ostaja večinoma le v partituri: to je skladateljevo fantazijo in iznajdljivost pri ustvarjanju posebnih barv in učinkov in v prostoru — vse v bleščečem stilu beneške večzborovske kompozicije.

Gallus išče zvočno bogastvo s tem, da preseže štiriglasje in razdeli enotnost zbora. Ta program vključuje najrazličnejše variante zvočnih kombinacij: po uvodnem šestglasju sicer že očitnimi prehodi izmeničnega petja visokih in nizkih glasov se začne delitev zbora, ki gre od skritega odmeva preko različnih zasedb dvojnega in trojnega zbora do izredno zanimivih barvnih kombinacij v skladbah za štiri zборе. Le predstavljajmo si zvočno barvo, ki jo daje 24-glasno petje več kot 150 pevcev, razvrščenih v štiri zборе v apsidi in stranskih ladjah!

Prvi koncert bo v Trstu 17. maja

v stolnici sv. Justa, v Gorici bo koncert, prav tako v stolnici, v soboto 18. maja, v Čedadu pa v nedeljo 19. maja v cerkvi sv. Frančiška.

Pri organizaciji koncertov sodelujejo še zbor Cappella civica (v Trstu), v Gorici Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete, v Čedadu pa italijanski zbor Harmonia in Kulturno društvo Ivan Trinko.

Koncerti bodo predvidoma jeseni še na Sveti gori, v Celovcu, Ljubljani in v Kopru.

Janko Ban

Nekaj pripomb h Krajevemu Leksikonu Slovencev v Italiji

Z dokajšnjo zamudo je pri ZTT v Trstu izšel Krajevni Leksikon Slovencev v Italiji (KLSI) za tržaško pokrajino. Pričakovali smo kako zares solidno delo zaradi uglednih strokovnjakov in sodelavcev, toda na koncu je zagledalo dan pristransko in površno delo. Moje pripombe se nanašajo le na področje Devinsko-Nabrežinske občine, katero dobro poznam.

Veter prenove in jasnosti, ki je zavel v Vzhoda, ni še prečistil zatohle in ozkogledne, ideološko pobarvane preteklosti na Tržaškem. Veter razčiščenja in resnice je zavel drugam, ustavil se je nekako sredi poti proti Trstu, nedaleč od državne meje. Te misli so me obšle, ko sem prebiral polpreteklo zgodovino naših krajev in o zamolčanem delu drugače mislečih ljudi, kot je narekovala OF. Če bi knjigo izdali pred dvajsetimi leti, se verjetno ne bi zaznala tako globoka vrzel med preteklostjo in sedanjostjo. Ta prva knjiga KLSI je že zgodovinsko zastarela, ker ne kaže sedanje podobe naših vasi.

Pod geslom Nabrežina beremo npr.: »Staro vaško jedro ostaja vsekakor pretežno slovensko...«, kar ne drži, ker v Stari vasi so samo tri slovenske družine, druga poslopja pa so pokupili in preuredili tujci. Nista omenjeni kapelici v Stari vasi in nad železniško postajo ter pil pred občinsko palačo.

Netočnosti so tudi glede Mavhinj. Od leta 1986 spadajo pod to župnijo vas Mavhinje, Cerovlje in Vižovlje, Sosljan pa pod novo župnijo sv. Frančiška Asiškega, h kateri je dodeljena tudi cerkev sv. Jožefa. Meja med obema župnijama poteka ob železniški progi. V Cerovljah je od leta 1988 cerkev sv. Cirila in Metoda; pred prvo svetovno vojno je bil ob koncu vasi tudi pil posvečen sv. Nikolaju. Tudi tega ni v knjigi. Pod geslom Prečnik niso prav tako omenjeni pili na hišnih kolonah.

Nadalje, ko prebiramo KLSI, se zdi, da so vsi krajin sodelovali z OF, kar ni res, ker so se naši ljudje borili proti okupatorju in fašizmu, ne pa za zmago komunizma. Povsod so navedene žrtve NOV, ne pa tiste, ki so jih likvidirali nekateri odbori OF (Slivno, Cerovlje, Nabrežina).

Pri pregledu Legende kratic me moti oznaka f (fara) za župnijo, kar je zastarelo in ima omaloževan prizvok.

Želim, da bi imeli prihodnji dve knjigi za Goriško in Videmsko pokrajino srečnejšo roko in da bosta bolj objektivni, nepristranski.

JM

Lev Detela v nemškem tisku

Na Dunaju je pravkar izšla petdeseta številka revije za mednarodno literaturo LOG, ki jo ureja slovenski rojak Lev Detela. V trinajstem letniku 1990 so poleg številnih avstrijskih in tujih avtorjev v štirih zvezkih objavljena besedila slovenskih avtorjev Vena Tauferja in Ivana Cimermana v nemških prevodih ter izvirni nemški prispevki Milene Merlak (niz novih pesmi) ter Leva Detele (med drugim odlomek iz nemško pisane nastajajočega romana Grand Hotel). V posebnem eseju predstavlja isti pisec mednarodno zanimivi literarni svet v Trstu rojenega Slovenca Vladimirja Bartola (roman Alamut).

Detela opozarja tudi na dela slovenskih avtorjev Cirila Kosmača, Draga Jančarja, Žarka Petana in Daneta Zajca ter piše o literarnih prireditvah v Sloveniji (srečanje PEN-kluba na Bledu 1990, Draga in Vilenica 1990).

V letu 1990 sta izšli tudi dve samostojni knjigi zbirke revije LOG (LOG-BUCH), in sicer moderni roman avstrijskega pisatelja Franza Krahergerja »Humboltovo potovanje« in dokumentacija o slovenski sodobni literaturi in pisateljskem boju za demokratizacijo slovenske družbe s prispevki Leva Detele, Rudija Šeliga, Draga Jančarja, Vladimirja Vremca, Maje Haderlap, Reginalda Vospornika in Petra Kerseheja.

V veliki dunajski literarni reviji BUCH-KULTUR (št. 5 - 1990) je Lev Detela objavil nemški esej o mlajšem koroškem slovenskem pisatelju Kristijanu Močilniku, v četrti številki koroške kulturne revije Die Brücke (1990) pa esej o romanu Alamut Vladimirja Bartola. V dokumentaciji »Skupno življenje«, ki je izšla v nemščini v Celovcu ob koncu leta 1990, piše Detela o Koroški kot dvojezični kulturni deželi, v št. 76 avstrijske literarne revije PODIUM pa objavlja prozo Lepi škornji, medtem ko so natisnjene tudi Dunajske pesmi Milene Merlak. Jeseni 1990 je v nemški antologiji »Glave, srca in druge pokrajine« piscev revije PODIUM izšla novela Leva Detele »Hiša v pokrajini« (založba Edition S, Dunaj).

V časopisih »Die Presse« (Dunaj), »Die Furche« (Dunaj), »Luxemburger Wort« (Luksemburg), »Deutsche Tagespost« (Würzburg) in v avstrijskem nemškem radijskem programu je Lev Detela leta 1990 med drugim poročal o novih knjigah slovenskih avtorjev (Mirko Bogataj, Ciril Kosmač, Drago Jančar, Dane Zajc, Jože Javoršek), o literarnih povezovalnih prireditvah v Sloveniji, v Avstriji ter po svetu, o demokratizaciji Slovenije ter zanimanju za slovensko zdmsko književnost.

Poleg tega je isti avtor predaval o aktualnih slovenskih in mednarodnih literarnih problemih na srečanjih pisateljev na Dunaju, na Bledu, v Vilenici, v Trstu, v Gradcu, v Celovcu, v Brixnu na Tirolskem ter drugod. Intervjuji ali poročila o njegovem delu so med drugim izšla v ljubljanskem »Delu«, mariborskem »Večer«, ljubljanskem »Dnevniku«, »Slovenskih brazdah«, v ljubljanskem in v dunajskem radiu ter drugod.

V letu 1991 bo v Ljubljani začelo izhajati Izbrano delo Leva Detele v več knjigah. V prvi knjigi bo objavljen izbor iz Detelovega začetnega pisateljskega obdobja v letih 1960-1970.

DEŽELNI SEDEŽ RAI
GLASBENA MATICA, Trst, Gorica, Špetar
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV, Trst
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV, Trst, Gorica, Čedad

GALLUSOVO ZVOČNO BOGASTVO

moteti za enega, dva, tri in štiri zборе

Zbori: Milan Pertot, Primorec-Tabor, Tržaški mešani zbor, zbor Glasbene matice, Vesela pomlad, Vesna, Tržaški oktet in člani V. Vodnik

Zborovodje: Janko Ban, Bogdan Kralj, Stojan Kuret, Aleksandra Pertot, Franc Pohajač, Tomaž Simčič, Matjaž Šček

TRST, stolnica sv. Justa, petek, 17. maja, ob 20.30.

GORICA, stolnica sv. Hilarija in Tacijana, sobota, 18. maja, ob 20.30.

ČEDAD, cerkev sv. Frančiška, nedelja, 19. maja, ob 18.00.

Pri organizaciji sodelujejo:

Zbor Cappella Civica (Trst)

Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete (Gorica), Zbor »Harmonija« in Kulturno društvo Ivan Trinko (Čedad).

Pastirčkov dan

Gostitelj letošnjega 12. Pastirčkovega dneva (12. maja) je bila župnija Repentabor. Kljub slabemu vremenu se je v občinski dvorani zbralo izredno število Pastirčkovih prijateljev: otroci, starši, kateheti, uredniki in sodelavci. Pester program so skupno oblikovali in izvedli predstavniki Goriške in Tržaške.

Najprej je na oder stopil domači otroški zbor Zvonček pod vodstvom župnika Toneta Bedenčiča, ki je male in velike poslušalce v svojem govoru navdušil za branje slovenske besede, za vzgojo srčne kulture, za zvestobo slovenskim koreninam in še nadaljnje sodelovanje s Pastirčkom, priljubljeno zamejsko revijo, za katero so v 45. letih izhajanja mnogi veliko žrtvovali in še žrtvujejo v blagor naše mladine.

Števerjanski mladinski oder je ob instrumentalni spremljavi in pod vodstvom mlade Valentine Humar dostojno zastopal goriško mladino.

Odrska skupina Tamara Petaros z Opčin je prikazala simpatično igrice-intervju o Prešernu. Tekst in režija sta delo dolgoletne Pastirčkove sodelavke Lučke Susič.

Pevski del programa sta ubrano zaključila OPZ Slomšek iz Bazovice, ki ga vodi Bojana Kralj ter OPZ Kresnice od sv. Ivana v Trstu — zborovodja Lilijana Pance.

Vežni tekst dneva je napisala članica uredništva Ljuba Smotlak, napovedovala pa Ivana Šolc.

Skupina Oder 90 iz Gorice je med celoten program vpletla pravljico Vesela zgodba o žalostni princesinji. Posebno otroci so pripovedi sledili z velikim zanimanjem, saj so ob koncu morali uganiti sporočilo pravljice: če hočeš žalostnega človeka spraviti v smeh in veselje, so skoraj vedno potrebne zelo majhne stvari — npr. sezuti čevlji, če je ta preozek in te žuli.

Glavni urednik Pastirčka in organizator uspešnega srečanja je razložil načrte in želje uredništva, si zapomnil pripombe mladih bralcev, ob koncu pa se zahvalil vsem, ki so pripravili in izvedli 12. Pastirčkov dan: župniji Repentabor, posebno župniku in mamicam za bogato zakusko in topel sprejem, nastopajočim, številnim prisotnim, ki so pokazali, da imajo Pastirčka radi in da cenijo njegovo vzgojno poslanstvo. Že sedaj velja povabiti na 13. Pastirčkov dan, ki bo drugo nedeljo v maju 1992 na Goriškem! Otroci pa naj ne pozabijo poslati risbe za naslovno stran revije za prihodnje šolsko leto.

mn

O »Rerum Novarum« v Sloveniku

V nedeljo, 5. maja, smo se zbrali v papeškem zavodu Sloveniku slovenski duhovniki, redovniki, redovnice in laiki, ki študiramo na različnih univerzah v Rimu. Naš namen je bil: posvetiti dan encikliki papeža Leona XIII., Rerum Novarum.

Za gosta srečanja smo povabili dekana fakultete za civilno pravo na Lateranski univerzi msgr. Franca Biffija. Kot znan profesor socialnega nauka, s široko evropsko kulturo, se je rad odzval našemu vabilu.

S spretno besedo, zavedajoč se veličine nauka, ki ga razlaga, je nanižal biser za biserom, temeljne misli papeža Leona XIII., ki je pred sto leti tako živo začutil pereča vprašanja sveta: problem bogatih in revnih dežel, misijonsko poslanstvo Cerkve, vprašanje privatne lastnine in končno naloge, ki so se dotikale civilnih oblasti. »Nihče ne more prav razumeti socialnega vprašanja brez temeljitega študija prav tega v luči nauka cerkvenega učiteljstva,« je poudaril gost na začetku.

»Brez dvoma,« je nadaljeval, »srce nauka papeža Leona XIII. je v nadnaravni usodi človeka delavca. Dejstvo, da je človek ustvarjen po

božji podobi, pomeni, da je hkrati on 'gospodar stvari', ne da bi nad njimi slepo gospodoval, ampak si nenehno prizadeval za njihov razvoj, kar svet in človeštvo resnično vodi v svobodo.«

Na koncu je še dejal: »Svet se danes spreminja. Zlomile so se verige ideologij in človek je zahrepenel po resnični svobodi. Tudi vaš, slovenski narod tlakuje svojo pot v svobodo. Svobodo, ki je lahko blagoslovljena le na temelju vrednot enciklike Rerum Novarum: pravičnosti, prijateljstva in krščanskega bratstva.«

Slatinek Stanislav

Prestolonaslednik kritizira angleške šole

Princ Karel, angleški prestolonaslednik, ostro kritizira angleški šolski program, ki so ga sestavili takomenovani strokovnjaki. Angleški otroci so prikrajšani za svoje kulturne korenine. Po mnenju princa Karla je neverjetno, da v deželi Shakespeara vsak sedmi otrok praktično zapušča osnovno šolo kot analfabet.

Študentski akademski pevski zbor sv. Cecilije nastopil v baziliki svetega Petra v Rimu - Avdienca pri papežu

Študentski akademski pevski zbor svete Cecilije iz župnije Marijinega oznanjenja v Ljubljani je proste dneve letošnjih prvomajskih praznikov preživel v Rimu in tako letošnjo pevsko sezono zaključil z romanjem, pevsko obogatitvijo bogoslužja v baziliki svetega Petra, obiskom pri papežu Janezu Pavlu II. ter seveda z ogledovanjem rimskih znamenitosti. Prav na praznik svetega Jožefa Delavca je imel papež Janez Pavel II. svojo redno tedensko avdienco, na kateri je bil tudi ljubljanski APZ sv. Cecilije med tisoči drugih romarjev z vsega sveta. Papež je, tako kot je pri njem že v navadi, vsem večjim skupinam različnih narodov povedal nekaj besed v njihovem jeziku in tako je pozdravil tudi Slovence, še posebej študentski pevski zbor sv. Cecilije in omenil, da so ljubljanski pevci prišli v Rim prav na začetku meseca maja, ko se v Sloveniji začne priljubljena šmarnična pobožnost. Zbor je takoj nato zapel Jerebovo pesem »Že pada mrak«, ko pa je bil uradni del avdience končan, je dirigentka Cirila Trajbarič papežu izročila darilo.

Naslednji dan je zbor svete Cecilije pel pri popoldanski maši ob 17. uri v baziliki sv. Petra. Z interpretacijo Bachovih in Foersterjevih pesmi ter z Marijinimi pesmimi raznih slovenskih skladateljev so študentje ubrano dopolnili bogoslužje pod oboki rimske bazilike. Sicer pa se njihovi pevski nastopi s tem niso končali, saj so ob obisku vseh znamenitih cerkva v Rimu vedno zapeli še katero izmed pesmi s svojega repertoarja.

APZ sv. Cecilije je Rim (kjer so pevci uživali gostoljubje Slovenika) zapustil v soboto, 4. maja, in se prek Assisija ter Firenc vrnil v Ljubljano.

T.K.

Galerija katoliške knjigarne
SLOVIMPEX
vabi

na otvoritev razstave akvarelov Magde in Emila Marinšek iz Ljubljane, ki bo v soboto, 18. maja 1991, ob 18.00.

Razstava bo odprta do 15. junija 1991 vsak dan, razen ponedeljka, od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

PROSVETNO DRUŠTVO »ŠTANDREŽ«

prireja v Štandrežu

PRAZNIK ŠPARGLJEV

Sobota, 25. maja: otvoritev in plesna zabava.

Nedelja, 26. maja: ob 16. uri slikarski ex-tempore, ob 19. uri nastop štandreške ritmične skupine ter plesne skupine iz Nove Gorice. Sledi prosta zabava.

Sobota, 1. junija: plesna zabava.

Nedelja, 2. junija: ob 19. uri nastop dramske skupine »Štandrež« z vedrima prizoroma »Dolžnost je dolžnost« in »Obisk« ter zbora »Mirko Filej« in štandreškega mladinskega. Sledi prosta zabava.

Bogat srečolov, odlični šparglji ter domača jedila in pijača.

II. del

Srečanje s Stankom Vukom

Iz Mirna, prav tako na »osvobojenem« ozemlju kot Renče, sem dobil vabilo za sestanek s Stankom Vukom, od tam doma, sicer pa iz Trsta, ki se je pravkar vrnil iz zaporov. Odpravil sem se v Miren, v hišo Vukovih staršev, veliko zgradbo ob cerkvi. Tam sem spoznal Stanka Vuka. V meščanski sobi, kamor me je odvedla njegova mati, mi je razložil, da bi želel direkten razgovor z našim Vilfanom. Visoke postave in suhega obraza je bil nekako plah. Dejal je, da želi stike z OF zaradi verjetnega sodelovanja. Bil pa je zaskrbljen zaradi justificiranih v Cerknem, med katerimi je bil tudi njegov znanec, kaplan Piščanec. Vuk se je smatral za neke vrste primorskega krščanskega socialista, kot smo bili informirani tudi o njegovem očetju. Obljubil sem obvestilo Vilfanu preko naše službe.

USODA JOŽEFA SCHIFA IZ VRTOJBE

Takrat pa se je kot strela z jasnega prav sredi vosovske postojanke v Renčah med samim sestankom z nekaterimi obveščevalci iz mesta pojavil Jožef Schif. Kako nas je našel, še danes ne vem. Bil je tudi tedaj izpuščen italijanski zapornik, obsojen zaradi špijonaže. Na koncu je bil zaprt v tržaškem Coroneu skupaj s Stankom Vukom in dr. Marcellom Taussičem, našim italijanskim obve-

Nerešena uganka o uboju v ulici Rossetti

ševalcem. Po prihodu iz zapora je imel dobre stike ne samo z Vukom, ampak tudi z Jazbecem. Ponudil se je za delo v VOS, o kateri je skoraj preveč vedel. Želel je tako propustnico, »kot jo je dobil Vuk od Vilfana«, in napovedal svoj odhod na razgovor s pokrajinsko OF. Schif se je še in še pojavljal nenaroden pri nas, pri našajoč splošna obvestila o goriških in tržaških politikih izven OF. Pojavil se je tudi med varnostniki v mestu, ko so imeli pripravljeno likvidacijo Jazbeca, kar je njegov prihod preprečil. Pri nas se je pojavil prav na dan 10. marca. Prejšnji dan se je sestal z Jazbecem, tisti dan pa je obiskal Vuka.

Naslednji dan smo zvedeli, da so neznani likvidatorji v Vukovem stanovanju v Trstu ubili Stanka Vuka in njegovo ženo Dano ter nekega dr. Zajca. Kot vsa partizanska stran smo pripisali uboj političnim slovenskim partizanskim nasprotnikom, sodelujočim z okupatorjem. Vzrok naj bi bil odstranitev vplivnega neopredeljenega slovenskega politika, pravzaprav krščanskega socialista, zaradi njegovih stikov z vodstvom OF na Primorskem ter nameravanim odhodom v partizane. Govoril je namreč preveč ter je imel zelo nezanesljivo,

Z OSEM OD TISOČ DAVČNEGA PRIHODKA POMAGAŠ NEKOMU, KI JE V STISKI

Mnogi še vedno mislijo, da je osem od tisoč dodatni davek. A vendar ni tako. To je delež celotnega davčnega prihodka, ki je bil že vplačan. S svojim podpisom na ustreznem okencu davčne prijave IRPEF 740, 101 (uslužbenci) ali 201 (upokojenci) lahko nameniš ta osem od tisoč katoliški Cerkvi. Podpiši. Tebe nič ne stane, a katoliška Cerkev lahko naredi mnogo. Za vse.

SCELTA DEL DICHIARANTE PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO PER MILLE DELL'IRPEF (in caso di scelta FIRMARE in UNO degli spazi sottostanti)			
Stato (a scopi sociali o umanitari)	Chiesa cattolica (a scopi religiosi o caritativi)	Unione Chiese cristiane avventiste del 7° giorno (a scopi sociali o umanitari)	Assemblee di Dio in Italia (a scopi sociali o umanitari)
	<i>Aldo Rossi</i>		

PODPIŠI, DA NAMENIŠ OSEM OD TISOČ IRPEFA KATOLIŠKI CERKVI.

ITALIJANSKA KATOLIŠKA CERKEV

CEI Italijanska škofovska konferenca

izvajali nekateri idrijski varnostniki v Vipavski dolini, kjer sta dva izmed njih bila zaradi tega celo obsojena na smrt, pa tudi pripadniki SKOJ-a na Gorenjskem po osvoboditvi, kot je danes znano.

Karte so še vedno na mizi! Ali bo Bog dopustil, da bo kdaj kdo izvelkel pravo?

Zdenko Zavadlav

Reportaže o Slovenski zdomski književnosti

V mariborskem dnevniku »Večer« že nekaj časa izhajajo celostranske reportaže o slovenski zdomski književnosti. Pod naslovom »Prepovedani, zamočeni, zbrisani« jih pripravlja mlajša kulturna novinarka Melita Forstnerič Hajnšek. Do zdaj so izšli zanimivi sestavki o dr. Tinetu Debeljaku (20.10.1990), Zorku Simčiču (28.11.1990), Rudi Jurčecu (15.12.1990), Stanku Kocipru (19.1.1991), Francu Jezi (16.2.1991), Franku Bükviču (16.3.1991) in Antonu Novačanu (30.3.1991).

Vsi omenjeni avtorji — razen Tineta Debeljaka — so se rodili v vzhodnih predelih Slovenije, na Štajerskem ali pa v Prekmurju, kar kaže, da protikomunistični tabor ni imel zagovornikov le na Kranjskem, temveč povsod po Sloveniji.

V istem mariborskem dnevniku je na Dunaju živeči pisatelj Lev Detela pod naslovom »Štajerska oživljena« začel objavljati spomine na mladost.

KDO JE UBIL STANKA VUKA?

Seveda so vsi partizanski sovražniki, tako primorski četniško in domobransko usmerjeni politiki, vodstvo primorskih domobrancev, italijanski republikanski fašisti in italijanska policija pripisali umor partizanom, točneje VOS. Niti italijanska tržaška policija, niti nem-

ški Gestapo, niti tedaj ali pozneje VOS ali OZNA niso opravili podrobnejše preiskave, ali vsaj dokumenti o tem niso poznani. Ljubiteljski zgodovinar Jože Vidic je v svoji knjigi Po sledovih črne roke pripisal uboj enostavno izven Primorske »uvoženim« črnorokcem. Preiskavo, resda zasebno, vodi družina tedaj umorjenega dr. Zajca. Najglobljo analizo uboja je napravil v svojem romanu Fulvio Tomizza. Ta dopušča možnost enih in drugih ubijalcev.

Vsekakor je takrat in tam, v ulici Rossetti, možnih kar nekaj ubijalcev. Lahko bi bil nemški Gestapo, vendar ta ni ubijal na domu ali na cesti, ampak je to počel v Rižarni ali v taboriščih v Nemčiji. Taka ali drugačna italijanska policija ali republikanski fašisti so izvršili aretacijo in zapirali v zapor Coroneo. Primorski domobranci so aretirance predajali nemškemu Gestapu. Domobranska ali četniška »črna roka« je res pobijala na domu, vendar na Primorskem ni obstajala. VOS je res po stari praksi iz Ljubljane pobijala na domu, vendar ni imela vzroka za uboj. Računati pa moramo še na »rdečo roko«, kot bi lahko rekli »zasebnemu« likvidiranju s strani nekaterih pripadnikov partizanov. To so

Pobude za ovrednotenje vloge tigrovcev na Primorskem

Dne 13. maja 1941, komaj mesec dni po italijanski in nemški zasedbi Slovenije, je na Mali gori nad Ribnico na Dolenjskem v spopadu z italijanskimi orožniki in vojaki padel primorski tigrovec Danilo Zelen. Padel je v prvem oboroženem spopadu z italijanskim okupatorjem, pred tem pa je bil dolga leta med voditelji narodnoobrambne organizacije TIGR, ki se je tudi z materialnimi akcijami upirala genocidni politiki fašizma in se borila za priključitev Primorske in Istre k matični državi Jugoslaviji (TIGR = Trst, Istra, Gorica, Reka). Ta odpor primorskih Slovencev se ni začel leta 1941, kot so 45 let prikazovali komunisti v Sloveniji, temveč dosti prej, vsaj od leta 1918.

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je letos ob priložnosti 50-letnice smrti Danila Zelena sprožila širšo pobudo za ovrednotenje več desetletij zamolčevane epopeje primorskega vsestranskega odpora proti raznarodovanju, ki je zajel vse sloje prebivalstva od preprostih ljudi pa do razumnikov in zlasti duhovnikov. Kot prva takšnih pobud je bila zamišljena javna proslava na spomin tigrovca Danila Zelena na samem kraju njegove smrti. Še pred tem sta bili dve pripravljani okrogli mizi v Trstu in v Novi Gorici, na katerih so pobudniki (Slovenska skupnost in stranke primorskega Demosa) predstavili vlogo tigrovcev ob sodelovanju nekaterih še živih pričevalcev in Zelenih soborcev (Vlastja Simončič, Alojz Zidar in Tone Rutar).

Proslava sama pa je bila v nedeljo, 12. maja, v Ribnici, ki se je zaradi dežja odvijala v dveh delih: slovesni del s pozdravi, govori in nastopom pevcev se je odvijal v Domu JLA, drugi del, polaganje venčev, pa je bilo na samem kraju smrti na Mali gori.

Kot najavljeno, sta na proslavi govorila pisatelj Alojz Rebula iz Trsta in republiški poslanec in kulturni delavec Tomaž Pavšič iz Idrije. Prikazala sta izjemen lik Danila Zelena in tigrovcev v spopadu s fašističnim režimom na Primorskem in obsodila omaloževalen odnos povojnih oblasti v Sloveniji do tigrovcev v odporu in uporu proti genocidu primorskega ljudstva. Zaključila sta, da je končno napočil čas, da se njihovo delo pravično ovrednoti in razjasni.

V okviru 10-letnice smrti Danila Zelena bo v nedeljo, 2. junija, v njegovem rojstnem kraju Senožičah odkritje spominske plošče, pred tem pa bo v soboto, 1. junija, simpozij zgodovinarjev o delu in vlogi TIGR-a v zgodovini primorskih Slovencev.

Izšla je MLADIKA ŠT. 4

Celovec

Pastoralni center sv. Cirila in Metoda v Celovcu (vodi ga salezijanski pater Roman Kutin), ki ima za bogoslužni prostor kapelo v Slomškovem domu, je obhajal petletnico obstoja. Za to slovesnost je slovensko govoreče vernike obiskal škof Kapellari in v torek, 30.4., z njimi obhajal sv. mašo. To je bila takorekoč vizitacija, škof pa se je pogovarjal tudi s člani farnega sveta.

V nedeljo so v kapeli imeli (drugič po vrsti) še eno slovesnost: kar 20 otrok je prejelo prvo sv. obhajilo.

RAZNO

Spominska plošča za Narteja Velikonjo

V soboto, 8. junija, bodo na Predmeji odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši pisatelja Narteja Velikonje, ki je v slovensko literaturo ponesel ta del primorskega sveta in njegovega človeka. Glavni organizator programa je Lojze Likar, na slovesnosti pa bosta spregovorila prof. France Pibernik in predsednik Društva slovenskih pisateljev Dane Zajc. Kot znano se zločinska roka revolucije ni ustavila niti pred tem človekom, ki se kot oče številne družine in zdravstveno hudo prizadet gotovo ni ukvarjal s kakimi vojaškimi ali drugimi akcijami. Še danes ni znano, kje je Narte Velikonja pokopan.

Skavtske novice

Od 30. aprila do 5. maja se je v novi skavtski bazi v Andreisu (Pordenon) odvijala prva taborna šola za Zvezo slovenskih katoliških skavtov in skavtinj, to je formativni tečaj za voditelje skavte. Izvedbo si je prevzela italijanska organizacija AGESCI, ki že dve leti spremlja novonastale skavte v Sloveniji. Tako se je v Andreisu prijavilo 26 skavtov in skavtinj, ki nameravajo postati voditelji v naslednjih letih. AGESCI se je tudi tokrat držala načela, da ne vsiljuje lastnega modela skavtizma. Spodbujala je udeležence, da bi sami iskali novih poti, zato se posredovanje izkušenj ni odvijalo v obliki klasičnega predavanja, ampak posamezniki so se najprej izkustveno srečali s problemom in ga nato skupaj obdelali.

Taborno šolo sta obiskali tudi Marina De Chechi, načelnica na državni ravni, in Gabriella Sartoro, odgovorna v AGESCI za mednarodne stike.

Nekateri voditelji SGS so se udeležili tečaja in pomagali organizatorju bodisi pri pripravah bodisi pri prevajanju. Tudi zanje je bila izkušnja zelo zanimiva.

M.S.

O kapelici na Kalvariji

Po zagotovilu predsednika gorske skupnosti Adrijana Korsiča bodo morda že v tem letu stekla dela za popravilo poti, ki pelje iz Podgore do kapelice Matere Božje na Kalvariji. Slednja je lepa izletniška točka, ki jo krasi izredno lepa zgradba iz nabrežinskega kamna, v njej pa je shranjen kip Rožnovenske Matere Božje, ki je med vojno bila v notranjosti skalnate votline, kamor so se Podgorci zatekali pred bombardiranj. Pokojni župnik Bernard Špacapan je dal zgraditi to kapelico in pri delu so sodelovali vsi vaščani. Danes je na žalost zaradi mestoma slabo dostopne ceste kraj precej zapuščen, zato sta PD Podgora in domača sekcija SSK stopila v stik z briško gorsko skupnostjo, naj bi se dostop do kapelice popravil na tak način, da bi lahko točka postala lažje dostopna in bi se tam lahko organizirali koncerti, predstave in romanja. Upajmo, da se bo namera Podgorcev čimprej uresničila.

Dne 12. maja je umrla naša draga

Anica Pasini Kertelj

stara 62 let. Užaloščeni to javljajo mama, mož Ivo, hčerka Adriana, sestre, bratje in vse sorodstvo. Pogreb bo v petek 17. t.m., v Padovi ob 10.45 v cerkvi Bassanello. Prosimo, ne pošiljajte cvetja.

Padova, 14. maja 1991

Zlata maša v Sloveniku

V nedeljo, 14. aprila je kapela v Sloveniku veselo zaživela. Številni prijatelji in znanci profesorja Janeza Vodopivca so se zbrali okrog oltarja in se pridružili njegovi dnevni maši, ki je bila tokrat zlata maša.

Zlatamašnikova pridiga, kajti govoril je sam, je bila ena sama zahvala Bogu in oris njegove duhovniške poti. Posvečenje je prejel tedaj, ko so sovražna letala bombardirala Ljubljano, Maribor, Zagreb in Beograd. Novo mašo je opravil že kar naslednji dan pri oltarju »Črne Marije« v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, ker se je bal, da bo moral takoj v vojsko.

Uvodno misel v to zlato mašo je povedal g. Vicerektor Jožko Pirc, na koncu svete maše pa se je zlatomašniku zahvalil v imenu Slovenika tudi rektor ter prebral papežev blagoslov.

Po slovesnosti v kapeli smo se zbrali v dvorani in s pesmijo in besedo še enkrat pozdravili zlatomašnika. Najprej je spregovoril njegov prijatelj in starosta rimskih slovenskih duhovnikov Janez Belej. V imenu Skupnosti Slomšek mu je čestitala in izročila slovenski šopek dr. Barbara Rus. Posebno pozornost pa so zbudila tudi voščila prijateljev dr. Štefna Faleža, dr. Rosarija Caccama in dr. Franceta Rodeta, dolgoletnega profesorja na teološki fakulteti v Ljubljani. Ta je zlasti podčrtal narodno poslanstvo, ki ga opravljajo za svetovno javnost slovenski kulturniki na rimskih papeških inštitutih. Med temi ima zlatomašnik vidno mesto.

MLADINSKO BINKOŠTNO BDENJE

Vsakoletno mladinsko binkoštno bdenje bo letos v Ogleju. Namenjeno je mladini od 15. leta naprej. Prav je, da se bdenja udeležimo tudi slovenski mladinci. Zato ste vabljeni, da se zberete v soboto, 18. maja ob 19.00 uri pri Sv. Ivanu v Gorici, od koder se bomo z avtomobili prepeljali v oglejsko baziliko. Vabljeni v čimvečjem številu.

Mladinska pastorala dekanije Štandrež

ZBOR MIRKO FILEJ

ob 25. letnici delovanja priredi v Katoliškem domu v Gorici

KONCERT

Začetek ob 20. uri.

TRST

Srečanje med SSK in Gibanjem za komunistično preno

Na sedežu deželnega sveta v Trstu so se 6. maja sestali predstavniki SSK in slovenskih članov Gibanja za komunistično preno. Delegacijo SSK je vodil deželni tajnik Jevnikar, gibanje za komunistično preno pa sen. Spetič.

Bivša senatorka Grbčeva je poudarila zavzetost Gibanja za čimprejšnjo odobritev zaščitnega zakona za Slovence in obrazložila posege stranke na vsedravnih ravni. Gibanje za komunistično preno si vsekakor prizadeva, da bi v okviru slovenske manjšine prišlo do enotnih stališč glede tega vprašanja.

Tajnik SSK Ivo Jevnikar je obžaloval dejstvo, da se Slovenci ponovno ločujemo, saj je obče znano, da si SSK prizadeva, da bi slovensko manjšino predstavljala ena sama stranka, ki bi temeljila na etnični podlagi, mimo ideoloških razlik. Jevnikar je ponovil zahtevo svoje stranke, da se spremeni sestava enotne slovenske delegacije, kjer naj tudi predstavniki nove komunistične stranke imajo svoje mesto. Ob koncu sta delegaciji izrazili željo, da bi ponovno prišlo do sestanka vseh izvoljenih slovenskih predstavnikov, ki naj bi izdelali stvarne predloge za odobritev zaščitnega zakona za slovensko manjšino.

CENTER ZA MLADINSKO PASTORALO TRŽAŠKE ŠKOFIJE
priredi v Bazovici
v soboto, 18. maja

BINKOŠTNO BDENJE

ob 20.15 zbiranje ob začetku vasi na križišču Bazovica-Pesek.
ob 20.30 procesija z baklami in molitev rožnega venca, bdenje v cerkvi.
V primeru slabega vremena je zbirališče v cerkvi.

Srečanje bolnih in starejših rojakov v Bazovici

Prihodno nedeljo, 19. maja, bo v bazovski župnijski cerkvi vsakoletno srečanje bolnih, starejših in onemoglih rojakov s Tržaške, ki ga prireja tržaška Duhovska zveza.

Ob 16. uri bo sv. maša s primeranim nagovorom. Daroval jo bo g. Franc Bole, glavni urednik Ognjišča, iz Kopra.

Po sv. maši pa bo še družabno srečanje v Slomškovem domu. Pred tem bo g. inženir Marijan Jevnikar pokazal v barvah in slikah nekaj svojih lepih doživetij.

V zadnjih dveh letih je število ude-

ležencev nekoliko padlo. Zakaj? Najbrže zato, ker se premalo zanimamo zanje. Večkrat jih niti ne obvestimo o tem srečanju ali pa nimajo nikogar, ki bi jih zapeljal v Bazovico. Zato pa poskrbimo letos še posebej vsi dušni pastirji in verniki, ki imajo bolj razvit čut za stisko bližnjega, da bomo bolj približali Bogu te naše preizkušane brate in sestre v zdaj tako lepi bazovski cerkvi in jih tako razveselili.

Jože Kunčič

Od Trsata do Kastva

V nedeljo, 5. maja, je Cerkveni pevski zbor od Novega sv. Antona organiziral enodneveni izlet. Letos so se pevci in njihovi prijatelji namenili v Istro. (Večkrat ko se odločamo za izlete ali daljša potovanja, nas mikajo zelo oddaljeni kraji. Potem pa se zavemo, da krajev v naši najbližji okolici ne poznamo.)

Istra nam je zemljepisno zelo blizu, a mnogim zelo neznana. Zato je izbira bila posrečena, saj bo marsikdo lepoto tega polotoka zdaj bolj cenil.

Prvi kraj, kjer smo stopili iz avtobusa, je bil Trsat nad Reko. V znamenem romarskem samostanu je g. Gerdol daroval mašo, potem pa je p. frančiškan v slovenščini povedal nekaj zanimivosti tega kraja. Trsat se dviga visoko nad Reko, od koder se obiskovalcu odpre lep pogled nad Kvarnerskim zalivom.

Izletniki so se odpeljali skozi Reko proti Opatiji, znamenitemu letoviščarskemu kraju, ki so ga dali zgraditi habsburški cesarji.

Pot je zdaj peljala ob morju proti Lovranu in Moščenici Dragi; od tu pa proti Moščenicam, vasi, ki stoji visoko nad morjem. Tu so se tržaški obiskovalci ustavili pri kosilu in si pred odhodom ogledali muzej, ki hrani tipično orodje in predmete, ki so jih uporabljali tu živeči kmetje v vsakdanjem delu.

Nedeljski popoldanski sprehod ob lepi turistični obali Opatije je po kosilu še bolj prijal. Na poti proti domu pa je bila še ena postojanka: Kastav. Tu se je večina izletnikov udeležila večernega blagoslova, potem pa se je ura že krepko nagnila v večer: in do Trsta je pot bila zelo kratka.

Ob vsem dežju, ki nam ga je letos natrosila pomlad, je nedelja bila skoraj »čudežno« sončna in tudi vzdušje je bilo veselo. Škoda je, da se nekateri pevci niso mogli udeležiti izleta. Čutili je bilo njihovo odsotnost, ker je le redko v avtobusu zadonela pesem. In če gre pevski zbor na izlet, gotovo ne bi smela manjkati pesem.

L. Filipčič

PD MAČKOVLJE

vabi na

TRADICIONALNI PRAZNIK ČEŠENJ

Petek 24. maja: ob 17. uri odprtje kioskov; ob 20.30 dalje ples z ansamblom KRT.
Sobota 25. maja: ob 17. uri odprtje kioskov; ob 20.30 dalje ples z ansamblom KRT.
Nedelja 26. maja: ob 15. uri odprtje kioskov; ob 18. uri začetek kulturnega programa. Od 20.30 dalje ples z ansamblom TAIMS
Ponedeljek 27. maja: ob 17. uri odprtje kioskov; ob 20.30 dalje ples z ansamblom TAIMS.

V primeru slabega vremena bo praznik 31. maja, 1., 2. in 3. junija 1991

Spominski večer msgr. Mirka Brumata

V nedeljo 12. maja so se v Katoliškem domu zbrale družbenice in številni gostje, da se spomnijo pok. kanonika dr. Mirka Brumata ob 40-letnici njegove smrti. Sedanji voditelj Marijine družbe je uvodoma omenil, da bi ta spomin moral biti sicer že lani v novembru, toda odnesli smo ga, ker je bila v tisku izdaja njegovih kompozicij, kar je poskrbelo Združenje cerkvenih pevskih zborov. Ker je sedaj ta pesmarica dotiskana, zato tudi nedeljski spomin.

K nedeljskemu večeru so prišli tudi nekateri sorodniki pokojnega monsignorja iz Italije in iz Slovenije. Spominsko slavo je začel mladinski zbor iz Štandreža, ki je odpel tri Brumatove pesmi. Za njim je sedanji voditelj Marijine družbe K. Humar orisal duhovniški lik msgr. Brumata, nakar je prof. Lojzka Bratuževa predstavila njegovo pesmarico.

Na koncu je pomnožen zbor Marijine družbe, ki vsako nedeljo poje v goriški stolnici pri jutranji maši za slovenske vernike, odpel še tri pesmi pokojnega monsignorja. Oglasil se je tudi nečak dr. Emil Lenchi iz Vigevana, ki je obudil nekaj lepih spominov na pok. strica. Zbor Marijine družbe vodi od smrti pokojnega M. Brumata prof. Lojzka Bratuž. Zato se je Marijina družba spomnila tudi nje in treh pevk, ki so pele že za njegovega časa in pojejo še danes; te so: Mira Brajnik, Cilka Kovač in Minka Žvokelj. Vsem štirim izrekamo verniki stolne cerkve iskreno zahvalo in najlepše čestitke.

SKD »Hrast« - Doberdob
v sodelovanju z Občinsko upravo
in Kmečko obrtno hranilnico
vabi na
KONCERT
Mešanega pevskega zbora Hrast
1756 - 1791
W.A. MOZART
Župnijska cerkev Doberdob
Petek 17. maja 1991 ob 20.30

Sekcija za občino Gorica

Že več let je v okviru naše stranke tekla razprava o potrebi, da se v goriški občini organizira sekcija; že vrsto let sicer z uspehom delujejo sekcije v Štavnju, vendar se je njihovo zanimanje omejevalo na bolj krajevna vprašanja. V zadnjem času sta se bolje organizirali tudi sekcijski v mestnem središču in v Podgori. Po sprejetju pravilnika, ki v skladu s pokrajinskim statutom določa način delovanja nove občinske sekcije, so bili časi zreli za izvolitev organov. Na seji delegatov vseh mestnih sekcij in izvoljenih predstavnikov so bili

v sredo, 8. maja, izbrani: za tajnika dr. Karlo Brešan, za predsednika dr. Damjan Paulin in za blagajnika g. Vladimir Brešan.

Naloga nove občinske sekcije za goriško mesto ni lahka. Slediti mora namreč delovanju mestne uprave in naših dveh predstavnikov v njej, povezovati volilce z organi stranke itd. Glasovi v goriški občini predstavljajo za stranko več kot dve tretjini volilcev, zato ima nova sekcija veliko odgovornost.

Prisotni na občnem zboru občinske sekcije so tudi sprejeli resolucijo, ki obsoja načrte z zvezi z gradnjo šole za financiranje na zemljišču sedanjega letališča na Rojcah.

B.Š.

Statut goriške občine

Kot druge krajevne uprave mora tudi goriška občina do 12. junija letos odobriti svoj statut. Zakon št. 142/90 zahteva, da občina izdela dokument, v katerem morajo biti zapisani osnovni principi, po katerih se organizira v svojem delovanju; nadalje morajo biti v statutu zapisana pravila, po katerih delujejo občinski organi in uradi, načini sodelovanja med občinami in pokrajinami decentralizacije in sodelovanja občanov z javno upravo.

Gre torej za važno priznanje vloge krajevnih skupnosti in skupin občanov, katerim mora biti priznana avtonomija in možnost sodelovanja pri vseh zadevah uprave.

Goriška občina pravzaprav že ima svoj statut, ima jih celo več. Skromna raziskava v arhivu goriške občine in v državnem arhivu je dokazala, da je dobila Gorica, kot druga mesta v tedanji Avstriji, svoj prvi statut že leta 1850; odobril ga je takratni notranji minister Bach. Manjše spremembe so morali v statut vnesti leta 1868. Tako je nastal Občinski statut pokrajinskega glavnega mesta Gorice, s pravilnikom za občinski svet in za občinske urade. Ta statut je ostal v veljavi do leta 1913. V tem letu je bil sprejet nov statut skupaj s pravilnikom za volitve. Zgleda, da v kasnejših letih ni bil odobren noben nov statut, v veljavo so stopili le novi pravilniki.

V vseh statutih, ki sem jih našel, ni nikjer omenjena prisotnost Slovencev ali pravica do rabe slovenščine; prva dva statuta sta napisana v italijanščini in v nemščini. Torej slovenščina ni ne omenjena ne prepovedana.

Slovinci v Gorici zahtevamo, da bo v novem statutu omenjena prisotnost naše skupnosti; nadalje zahtevamo, da je zagotovljena uporaba slovenščine v izvoljenih organih. V statutu morajo biti omenjene slovenske šole in organizacije in slovenski človek mora imeti pravico, da občuje z javno upravo v svojem jeziku. Vse te zahteve bodo seveda predmet za diskusijo med strankami in upati je, da bo prevladalo naklonjeno stališče do Slovencev.

Na posvetovanjih, ki jih je komisija opravila z različnimi organizacijami in ustanovami, so sodelovale tudi slovenske organizacije, ki so vse povdarile isto zahtevo po participaciji naših ljudi v zadevah javne uprave.

Upamo, da bo statut goriške občine iz leta 1991 odprt do problemov Slovencev in da bodo naši ljudje čutili, da goriška občina, kot upravna enota, odraža njihove zahteve.

B.Š.

Novi grobovi

Pretekli teden smo spremili k večnemu počitku Mici Rudolf, vd. Zuljan iz znane Rudolfove družine na Tržaški cesti v Gorici. Mnogi po svetu se spominjajo njihovega doma, kjer so nešteti naši begunci med vojno in po njej našli zatočišče pri starem stricu in njegovi nečakinji Ivanki. Vsakemu, ki je bil v potrebi, je bil ta dom odprt in je v njem našel pomoč. Pokojna Mici je prišla kot mlado dekle k teti in stricu v pomoč in si je potem na tem domu ustvarila družino. Sorodniki in znanci iz Črnega vrha nad Idrijo, od koder so Rudolfovi izhajali, bodo pogrešali dobro Mici, ki jih je vedno prijazno sprejemala.

Naj počiva v miru.

Isti dan, 30. aprila so pokopali tudi 92-letno Ano Pavlin, vd. Brezigar. Bila je vedno zvesta članica naše slovenske duhovnije v Gorici in velika dobrotnica cerkve sv. Ivana, zlasti v letih obnavljanja. Naj v miru počiva.

V soboto 27. apr. je nanaglomoma umrl zadet od kapi na poštnem uradu na Kornu v Gorici, ko je prišel dvigniti pokojnino, Franc Luis z goriške Livade. Dočakal je 81 let, pogrebne obrede smo pa opravili za njim v cerkvi na Placuti. Bil je mož globoke vere in zvest Bogu in svojemu rodu. Naj počiva v miru.

Š.Z. Soča - 10 let

Športno združenje Soča uspešno vzgaja mlade športnike iz sovojenjske občine že deset let. Pomembno obletnico bodo proslavili te dni v sovojenjski telovadnici z odbojkarским turnirjem s sledečim programom:

- 15. maja - 17. ura - naraščajniki (ok. Val, š.z. Sluga in Soča)
- 16. maja - 17. ura - naraščajnice (u.s. Sagrado, š.d. Dom, š.z. Soča)
- 18. maja - 17. ura MEDNARODNI MOŠKI TURNIR. Sodelujejo V.B.U. VIDEM B1, O.K. SALONIT KANAL A2 Slovenija, CESSALTO (TV) B1.
- 19. maja - 14. ura - miniodbojka.

Vabljeni vsi ljubitelji odbojke in vzgojnega dela naše zamejske mladine!

Zbor Gallus iz Argentine

V teh dneh se na povabilo Glasbene Maticice iz Ljubljane muči na gostovanju po Sloveniji mešani pevski zbor Jacobus Gallus iz Buenos Airesa v Argentini. V nedeljo 12. maja je imel svoj prvi in zelo uspešen koncert v Kranju.

Med številnimi koncerti po raznih krajih Slovenije in tudi avstrijske Koroške ni bil predviden noben nastop v našem zamejstvu. Člani PD Podgora, ki so bili na predstavi v Kranju so zato poprosili dirigentko zbora gospo Anko Savelli, naj bi argentinski Slovenci nastopili na Gallusovi proslavi, ki bo 31. maja v podgorški cerkvi sv. Justa. Dirigentka je vabilo sprejela, tako da lahko že danes napovemo ta izjemen dogodek, ki bo 31. maja v Podgori. Na Gallusovi proslavi, ki jo bo povezoval prof. Škulj iz ljubljanske teološke fakultete bo poleg mešanega zbora Podgora in že omenjenega Gallusa iz Argentine nastopil tudi komorni zbor J. Gallus iz Kranja, ki ga vodi Angela Tomanic.

Avtobus za Cerkno odpotuje v nedeljo 19. maja ob 13. uri s Travnika. Vpisovanje pri Sv. Ivanu v Gorici.

OBVESTILA

Obvestilo za udeležence romanja in potovanja na Češko in Slovaško. Kdor nima osebne potnega lista, naj takoj izroči fotokopijo osebne izkaznice — če tega še ni storil — tam, kjer se je vpisal! Do konec maja naj bodo poravnani celotni stroški za potovanje.

Klub prijateljsva vabi v sredo, 22. maja, ob 16.30 v ul. Donizetti 3 v Trstu na predavanje zdravnika dr. Borisa Kariša o psihosomatskih problemih. Pogovorili se bomo tudi o nadaljnjih izletih in eventualnem letovanju.

Goriška Caritas sporoča, da se nadaljuje nabirka za Bangladeš. Med tem časom, sporoča, da je že poslala v Rim na »Caritas Italiana« prvo vsoto, ki znaša 57.000.000 lir.

Odsek sovojenjskih prostovoljnih krvodajalcev vabi na občni zbor, ki bo v soboto, 18. maja 1991, ob 20. uri v prostorih Kulturno-športnega centra na Vrhu. Sodeloval bo pevski zbor Skala iz Gabrij.

Potovanje v Sovjetsko zvezo, ki bo od 22.7. do 1.8., pripravlja Katoliški glas. Kdor se želi udeležiti tega potovanja, naj se čimprej vpiše, ker smo pred zaključkom vpisovanj.

Slovenska ljudska knjižnica D. Feigel prireja zadnje predavanje v čitalnici ljudske knjižnice v ulici Croce 3, ob 16. uri v petek, 17. maja. Predaval bo Boris Paternu na temo: Nemoč in moč sodobne slovenske poezije.

Pri sv. Hieronimu v obnovljeni cerkvi na Nanosu bo v nedeljo, 19. maja, ob 11.30 sv. maša.

Na Vitovljah bo sv. maša ob 16. uri; spomnili se bodo 25-letnice, kar so po vojni začeli cerkveno obnavljati.

Romanja na Sv. goro goriške in koprške škofije bo v nedeljo 26. maja popoldne; somaševala bosta oba škofa ob 16. uri.

DAROVI

Za Rupensko cerkev: druž. Podveršič iz Gorice v spomin na pok. Terezijo Nanu vd. Kovic 50.000 lir.

Za Bangladeš: N.N. Gorica 100.000; N.N. Gorica 100.000; M.S. 2.000.000; M. Leban 100.000; C.K. 50.000 lir.

Za misijonarja I. Štanta: B. Komjanc v spomin na pok. Marico Mrak 30.000 lir.

Za Katoliški glas: N.N. 100.000; N.N. 55.000; N.N. 55.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Elica Prinčič vd. Gorkič v spomin pok. moža Jožefa Gorkič 100.000; namesto cvetja na grob prijateljici Veri Štih darujeta Milica in Vladko 100.000 lir.

Za lačne: C. Kovač namesto cvetja na grob prijateljice Mici Rudolf 50.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Frančeskin Štefanija 20.000; N.N. v spomin Viktorije Komjanc 50.000; Sv. Ivan, GO 450.000 lir.

Za semenišče v Vipavi: M.S. 800.000; N.N. 500.000 lir.

Za Katoliški dom: N.N. 50.000; A.Č. 100.000; N.N. 300.000; N.N. 100.000 lir.

Za Zavod Sv. Družine: druž. Bratuž v spomin pok. Mici Rudolf 100.000 lir.

Za cerkveni pevski zbor Novega Sv. Antona: N.N. 50.000 lir.

Za cerkev v Sovodnjah: G.G. 100.000 lir; N.N. 50.000 lir; G.V. 50.000 lir.

Za Slomškov spomenik v Mariboru: Primorski prijatelji še 600.000 lir.

Za Dom srečanja-Višarje: O. Baudaž, Gorica - Trst 500.000 lir.

IV. Notranji nastop

Slovenskega centra za glasbeno vzgojo bo v četrtek, 23. maja 1991 ob 20. uri v dvorani Katoliškega doma. Naslednji nastop bo v četrtek, 30. maja 1991 ob isti uri.

Otroški vrtljak v Podgori

V soboto 18. maja ob 16.30 se bodo v Župnijski dvorani v Podgori prvič srečali otroci iz Podgore-Pevme, Števerjana in Dobrovega.

radio

Spored od 19. maja do 15. maja 1991

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Mladinski oder: »Glavne osebe na potepu. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 14.10 - 19.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedelje: 8.10 Življenje onkraj življenja. 8.40 Valčki in polke. 9.30 Metro. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.50 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 »Veselo na otroškem valu.« 15.35 Mi in glasba. Simfonični orkester RTV Slovenija. 17.40 Mladi val.

Torek: 9.45 Orkestralna glasba. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.45 Slovenska lahka glasba. 12.00 Starost danes. 12.25 Instrumentalni solisti. 12.40 Primorska poje. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. Simfonični orkester RTV Ljubljana. 17.10 Pesniške podoče.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 9.40 Potpuri. 10.00 Poročila in pregled tiska. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.40 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Na goriškem valu. 14.10 Na goriškem valu. 16.00 Mi in glasba. Slovenski solisti na laserskih ploščah. 17.00 Poročila in kulturna kronika. 17.10 Slovenska literatura na stičišču z italijanskim svetom.

Četrtek: 7.00 Jutranji radijski dnevnik. 7.20 Dobro jutro po naše, vmes: 7.25 Kolar - 7.30 Pravljičica. 8.10 Slovensko denarništvo v Trstu. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.50 Slovenska lahka glasba. 12.00 Spoznavajmo Slovenijo. 12.40 Primorska poje. 14.10 Dvignjena zavesa. 16.00 Mi in glasba. Naša pesem 1990. XI. tekmovanje slovenskih pevskih zborov v Mariboru. 17.10 Četrtekova srečanja: Trst je klical.

Petek: 9.30 Človek v mejnih situacijah. 9.40 Priljubljene melodije. 10.10 Iz letošnje sezone gledališča Verdi v Trstu. Vincenzo Bellini: La straniera. Prvo dejanje. 12.40 Primorska poje. 13.25 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotiček: »Otroški knjižni sejem.« 14.30 Od Milj do Devina. 16.00 Mi in glasba. Kvartet Kreutzer (Velika Britanija). 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 10.10 Iz letošnje sezone gledališča Verdi v Trstu. Vincenzo Bellini: La straniera. Drugo dejanje. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.45 Slovenska lahka glasba. 12.00 Rezija in Kanalska dolina. 12.40 Primorska poje. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Glasbeni sprehodi. 16.00 Moč tišine. 8. oddaja: Moderna na Slovenskem. 18.00 Dramatika Stanka Majena.

DAROVI

Za barvna okna v Bazovici: Bartaljevci 210.000; sorodnik ob smrti Zofije Guštin 20.000; Karel Mezgec 10.000; N.N. 20.000; ob srebrni poroki Pocecco-Carboni 100.000; N.N. 50.000; N.N. v spomin Zofije Guštin 10.000; M. in I. v spomin svojih pokojnih 100.000; N.N. 50.000; Ema Grgič 50.000.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Uredništvo in uprava: Riva Piazzetta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštni tekoči račun: 11234499
Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Pošt. plačana v gotovini - skupina II/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo Società Tipografica Cattolica srl Riva Piazzetta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir
Letna naročnina: Italija 45.000 inozemstvo 70.000 zračna pošta 95.000
Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA